

Ce este campismul?

Bernard Dréano

Traducerea în română: 20 februarie 2023

Cuprins

Introducere	3
Campismul: o viziune binară și ideologică asupra problemelor internaționale (Bernard Dréano)	5
Un discurs „campist” în august 1968	7
Tabăra/Blocul/Lagărul socialist/-ă	8
Anti-imperialismul și tabăra socialistă	9
Criza și prăbușirea „lagărului socialist”	10
Un imperiu coerent?	11
O tabără fantomă	12
Campismul împotriva internaționalismului	13
Post Scriptum	14

Introdúcere

Ce este campismul? Formula propusă de Bernard Dréano în titlul contribuției sale la sesiunea de închidere la Paris a ciclului „Mai ‘68 văzut de la Suduri” constituie probabil răspunsul cel mai potrivit la această întrebare: „o viziune binară și ideologică asupra problemelor internaționale”. Această contribuție, pe care o traducem integral cu acordul autorului, cercetător la Centrul de Studii și Inițiative de Solidaritate Internațională, este în bună parte premonitorie, având în vedere că ea a fost pronunțată pe 14 aprilie 2018, deci cu patru ani înainte de invazia Ucrainei. Pornind de la această dată, se vorbește tot mai mult pe plan internațional de „campism”, pentru a-i desemna pe cei care echivalează războiul declanșat de Rusia cu lupta împotriva imperialismului, sau condamnă orice rezistență ucraineană invocând ravagiile neoliberalismului, naționalismului ori lupta antifascistă, toate teme apropiate stângii. În termeni mai familiari, „dușmanul dușmanului meu este prietenul meu” pare să fie deviza „campiștilor”, având în vedere că, totuși, rari sunt cei care merg până la a vedea în Rusia lui Putin un model social și politic de urmat. Fenomenul, ușor de observat, are loc și în cadrul stângii și traversează diversele ei familii ideologice: de la anarhiști, la troțkiști, socialiști, comuniști etc.

Recursul în română la un neologism mai degrabă enigmatic precum „campism” cere o precizare prealabilă. În engleză, franceză sau spaniolă, *campism/e/o* vine de la *camp/o*, cu sensul de „campament”, eventual militar. Desigur, cuvântul „campament” există și în română, dar nu și într-un sens politic, ca în celelalte limbi citate. Precedat sau urmat de *socialist/e/a*, *capitalist/e/a* sau *imperialist/e/a*, *camp/e/o* are o accepție politică mai largă care trimite la *campism/e/o*. O asemenea asociere nu e posibilă în română, unde echivalentul lui *camp/o* ar fi „tabără”, „lagăr” sau „bloc” socialist, capitalist, imperialist. De aici la „campism” e un drum cam lung, dar nu prea avem ce face. A recurge la o perifrază ar fi prea greoi, ba chiar indigest. Deci, în continuare, vom vorbi de *campism*, fără ghilimele!

Formulat deseori pe un ton acuzator, campismul pare să se înrudească cu „deviaționism”, „împăciunism”, „colaboraționism” etc. În realitate, el apare după formarea vulgatei marxist-leniniste și are propria lui istorie bogată în surprize. Asta dacă punem cap la cap drumul parcurs de la apărarea așa-zisei „patrii a socialismului”, URSS, de la începuturi, la „lumea rusă” promovată de Rusia lui Putin.

NT, noiembrie 2022

**Campismul: o viziune binară și
ideologică asupra problemelor
internaționale (Bernard Dréano)**

În epoca Războiului Rece, multe mișcări de stânga, nu numai partidele comuniste ortodoxe, au profestat apărarea absolută a „taberei socialiste”, o nouă formă, presupus „internaționalistă”, de a-ți susține patria, fie că are dreptate, fie că nu¹.

Noul campism constă în susținerea anumitor mișcări sau a anumitor politici ale unor state considerate antiimperialiste, în numele presupusei lor rezistențe față de imperialismul hegemonic nord-american și occidental, acesta din urmă fiind acuzat că s-ar afla la originea oricărei contestații populare care s-ar opune acestor state sau mișcări... Un campism deci fără tabără și fără o alternativă reală antiimperialistă, care constă în susținerea anumitor state, a anumitor regimuri, în numele unor presupuziții geopolitico-ideologice.

Campismul este azi împărțit de mai multe mișcări de stânga din lumea arabă, din Americi, dar și din Europa. Însă despre campism a început să se vorbească acum cincizeci de ani.

¹ Această expresie („my country, right or wrong”), probabil de origine americană, e o expresie a naționalismului sectar.

Un discurs „campist” în august 1968

Pe 23 august 1968, anul „*guerrillero* eroic”, Fidel Castro pronunță unul din acele discursuri (lungi), al căror secret îl deținea, despre evenimentele din Cehoslovacia¹. Cu câteva zile înainte, în noaptea de 20 spre 21 august, trupele Uniunii Sovietice și a patru dintre aliații din Tratatul de la Varșovia pătrundeau pe teritoriul cehoslovac „pentru a oferi ajutor militar Partidului Comunist și poporului cehoslovac”², după cum susținea Fidel.

La câteva ore după intrarea în țară a trupelor Tratatului de la Varșovia, Partidul Comunist Cehoslovac a ținut, în clandestinitate însă și sub protecție muncitorească, cel de-al XIV-lea congres, denunțând intervenția militară. În acest timp, pe străzile capitalei, la Praga, oamenii îi huiduiau pe invadatori. Cu alte cuvinte, pentru conducerea sovietică era în primul rând vorba de a pune capăt definitiv reformelor democratice inițiate în urma „Primăverii de la Praga”.

Ce spune Fidel mai departe, în același discurs? În primul rând, recunoaște existența unei „linii corecte” care propunea „metode corecte” față de „metodele greșite ale guvernării, față de politica birocratică, distanțarea de mase și erorile fostei conduceri a Partidului Comunist Cehoslovac”. Printre altele, el le reproșează cehoslovacilor că au vândut cubanezilor la un preț ridicat arme „care aparținuseră trupelor lui Hitler, arme pentru care Cuba plătește în continuare!”. Pe de altă parte însă, noua direcție urma o linie eronată atunci când făcea concesii societății de consum, propovăduind o abordare materialistă, vulgară și mărșăluind astfel inexorabil către imperialism, susține Castro. În aceste condiții, era corect ca trupele țărilor membre Tratatului de la Varșovia să intervină pentru a evita slăbirea taberei socialiste.

Preocupat mai ales de ajutorul militar și economic acordat de tabăra socialistă pentru a face față Statelor Unite, Fidel dădea o nouă tonalitate campismului!

¹ „Discursul comandantului Fidel Castro de vineri, 23 august 1968, pentru a analiza evenimentele din Cehoslovacia”, Instituto del Libro, Havana 1968.

² Jaromír Navrátil, *The Prague Spring 1968: A National Security Archive Documents Reader*, Budapesta, Central European University Press, 1998.

Tabăra/Blocul/Lagărul socialist/-ă

Să ne întoarcem puțin în urmă. După revoluția din 1917 și eșecul revoluțiilor europene (1917-1923), URSS s-a trezit izolată. Dar, începând cu al V-lea Congres al Internaționalei Comuniste (Internaționala a III-a) din 1924, conducerea sovietică controla toate partidele comuniste proaspăt înființate. Acestea erau obligate să urmeze necondiționat fluctuațiile politicii staliniste. Sectarismul anilor 1928-35, Frontul Popular și alianțele antifasciste din anii '35-'39, pactul germano-sovietic din 1939-41, rezistența și noile alianțe antifasciste din anii 1941-47, iar mai apoi războiul rece, toate erau în numele priorității absolute de a apăra URSS-ul, „patria socialismului”.

După instaurarea democrațiilor populare controlate de comuniști în țările eliberate (și cucerite) de Armata Roșie în Europa Centrală și Mongolia, dar și prin luptele autonome ale comuniștilor din Iugoslavia, Albania și mai ales din China, precum și din Vietnam și Coreea, „patria socialismului” depășește frontierele URSS-ului.

Începând cu 1947, „lumea liberă” condusă de Statele Unite și „lagărul socialist” condus de Uniunea Sovietică s-au confruntat ca blocuri distincte. Războiul frontal a fost evitat (războiul a rămas rece, cu excepția Coreei și a Indochinei), dar această tensiune Est-Vest a polarizat toate conflictele locale de pe planetă, luptele sociale masive sau luptele de eliberare națională (și războaiele lor „fierbinți”).

Anti-imperialismul și tabăra socialistă

În acest context, „mișcarea de nealinie” inițiată de Nehru, Nasser, Tito, Sukarno și alții însemna atât o exigență de respect reciproc și de egalitate între națiuni, cât și o luptă împotriva imperialismului și colonialismului (tensiunea Nord-Sud). A reprezentat, de asemenea, și un apel la apărarea păcii mondiale, respingând spirala confruntării dintre blocuri. Multe state proaspăt independente s-au alăturat mișcării de nealinie, dar cu poziții variate în ceea ce privește „lupta anti-imperialistă” sau alianța cu faimoasa „tabără socialistă”. Cu toate acestea, anti-imperialismul a reunit Sudurile, în ciuda diversității lor, în timp ce, în Ungaria sau Polonia, în Iugoslavia sau Cehoslovacia, tancurile sovietice, iar nu NATO ori Statele Unite (așa cum a fost în Cuba sau Chile), constituiau amenințarea directă¹.

Revoluția cubaneză, care s-a dezvoltat în afara sferei Moscovei, a propus, după 1959-1962, o reinterpretare a anti-imperialismului schițat la Congresul popoarelor din Est de la Baku din 1920, care vedea în revoluția mondială o combinație între „revoluția colonială” a popoarelor dominate („jihadul împotriva imperialismului”, după cum spunea Zinoviev la acea vreme) și revoluția proletară a țărilor industrializate. Revista *Tricontinental* a întruchipat o versiune radicală a acestei relecturi, fiind revendicată de multe dintre noile mișcări revoluționare care se dezvoltau cam peste tot în anii '60 și '70, în afara mișcării comuniste, în America Latină, Africa, lumea arabă și în țările occidentale.

¹ Catherine Samary, „Istoria mondială în Europa de Est – Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia: 1968 la antipodii lui 1989”: <http://www.europe-solidaire.org/spip.php?article44297>.

Criza și prăbușirea „lagărului socialist”

Conducerea sovietică, confruntată cu criticile virulente ale „stângii” chineze (publice încă de la începutul anilor 1960-1962), iar apoi cu apariția acestor noi mișcări, mai mult sau mai puțin „necontrolate”, a reafirmat existența taberei sale, proclamând-o drept tabăra socialismului „realmente existent”.

După apropierea sino-americană (Nixon a vizitat China în 1972), chinezii nu au mai fost numiți „aventurieri de stânga”, ci „trădători ai lagărului socialist”. În realitate, această presupusă „tabără” a țărilor conduse de comuniști și a aliaților lor presupus socialiști din Sud intrase în criză încă de la sfârșitul anilor '60.

Perioada 1973-1979 a fost un moment de cotitură. În Est a început stagnarea economică și culturală, în timp ce în Sud, în țările arabe și africane „progresiste”, s-au dezvoltat puteri cleptocratice și dictatoriale. După ce mișcările din America Latină au fost zdrobite („planul Condor”) și după ce a fost digerată înfrângerea din Vietnam, Statele Unite au început să acționeze din nou.

În 1979 și 1980, mai multe evenimente majore au afectat echilibrul sistemului Războiului Rece. Conflictul Est-Vest a devenit un amestec de coexistență pașnică în Nord (acordul de la Helsinki din 1975) și de concurență în Sud. Mai multe evenimente au perturbat însă acest echilibru fragil.

În primul rând, revoluția islamică din Iran (căderea șahului din ianuarie 1979), urmată de agresiunea declanșată de Irakul lui Saddam Hussein (septembrie 1980). Un Iran „dublu nealiniat” (nici Washington, nici Moscova) a fost atacat de un Irak „dublu aliniat”¹.

În decembrie 1979, Armata Roșie a invadat Afganistanul (în parte și ca o consecință a revoluției iraniene). În același timp, „dubla decizie” a NATO de a desfășura rachete Pershing și rachete de croazieră în Europa împotriva sistemelor SS20 sovietice a declanșat criza europeană a rachetelor. Între timp, sovieticii își pierduseră (sau erau pe cale să își piardă), unul după altul, aliații din sud, începând cu Egiptul (o alianță care se formase în 1955-56 și care a fost ruptă treptat începând cu 1972-74). „Stagnarea” economică, continuarea unei curse ruinătoare a înarmărilor, implicarea sovieticilor într-o masivă expediție militară de ocupație și de contra-gherilă în Afganistan, deci în Sud, aveau să cântărească considerabil, economic, dar și politic, asupra URSS și aliaților săi, până la prăbușirea din 1989-1992 și dispariția „lagărului” din care doar Cuba mai pretindea că face parte.

¹ Bernard Dréano, „De la Bandung la Bagdad, de la decolonizare la războiul civilizațiilor, de la nealiniere la alter-globalism”, ESSF (articolul 45671).

Un imperiu coerent?

Deși „tabăra socialistă” (sau presupusă a fi socialistă) a dispărut, „campismul” a continuat să existe. După destrămarea Uniunii Sovietice, a existat un „moment american”¹. În calitate de lider incontestabil al taberei occidentale și singura hiperputere militară, Statele Unite părea să fi rămas singurul lider al lumii, al noului „imperiu global” și al capitalismului. Era vorba de o hegemonie imperială, care încerca să instaureze un „sistem caracterizat prin centralizarea extremă a puterii în toate dimensiunile sale, locale și internaționale, economice, politice și militare, sociale și culturale”, pentru a-l cita pe Samir Amin². Ceea ce ar putea justifica *a contrario* sprijinul acordat mișcărilor și statelor care, indiferent de ideologiile sau de politicile lor interne și externe, contestă această hegemonie.

Acest „moment” a durat doar atât cât au durat cele două războaie din regiunea Golfului Persic (1990-2003). Americanii și aliații lor occidentali și arabi (inclusiv Siria lui Hafez Al Assad) au intervenit, după invazia Kuweitului de către Saddam Hussein în 1990, pentru a demonstra că nu sunt doar stăpânii economici, ci și jandarmii militari ai „noii ordini mondiale” susținute de George Bush senior. Apoi, după atacurile jihadiste din 2001 din Statele Unite și sub președinția lui George Bush jr., NATO a intervenit în Afganistan, iar o coaliție condusă de americani a invadat Irakul în 2003. Aceste expediții „imperiale” au eșuat în general, marcând limitele hegemoniei nord-americane.

Înstăpânirea neoliberalismului capitalist asupra lumii nu s-a tradus printr-un imperiu nord-american coerent pe teren. Cu toate acestea, noul „campism” va considera că americanii – și, în al doilea rând, aliații lor – sunt *deus ex machina* ai lumii, inițiatorii tuturor conflictelor, și că orice putere sau mișcare care li s-ar opune (sau ar vrea s-o facă) ar trebui sprijinită.

¹ Philippe Droz-Vincent, *Vertiges de la puissance: le „moment américain” au Moyen-Orient*, Paris, La Découverte, 2007.

² Samir Amin, „Pentru o Internațională a popoarelor – o reconstrucție indispensabilă”, SSF (articolul 45672): <http://www.europe-solidaire.org/spip.php?article45672>.

O tabără fantomă

Existența acestui nou „campism” va putea fi observată și în contextul evoluției războaielor iugoslave.

Destrămarea Federației Socialiste Iugoslave a avut diverse cauze istorice și economice. În ceea ce privește aspectul economic, trebuie remarcat faptul că Iugoslavia era în mare măsură integrată în sistemul economic dominant la sfârșitul secolului XX, ceea ce a influențat și criza socială care a lovit țara în anii '80 (în special criza datoriilor¹).

Războaiele iugoslave nu au fost însă declanșate de un complot american, deși aceasta a fost explicația unor intelectuali occidentali de stânga, în totală contradicție cu faptele. Aceștia reluau discursul guvernului sârb², susținând crimele împotriva umanității săvârșite de acesta din urmă (chiar dacă nu a fost singurul care le-a comis) și considerându-l, în ciuda realității, drept apărătorul „autogestiei și socialismului”.

Anti-imperialismul „ireductibililor”: un nou campism pentru a apăra o tabără fantomă³. Căci tabăra nu mai există. Însă, în funcție de presupusa lor opoziție față de imperialismul nord-american (sau occidental), sunt considerate „anti-imperialiste” Republica Islamică Iran (aflată în conflict cu alianța americano-saudito-israeliană, dar favorabilă, în rest, capitalismului neoliberal) și partidele islamiste șiite din Liban sau Irak; Republica Populară Chineză „stalinist-tacheriană”, ale cărei economii sunt investite în bunuri de tezaur americane, sau chiar India național-hindusă a lui Modi; anumite regimuri ex-progresiste din America Latină, care au devenit sau tind să devină puteri cleptocratice, Nicaragua liberal-conservatoare a lui Daniel Ortega și Rosario Murillo, dar și Venezuela lui Maduro; ori regimuri care nu au fost niciodată progresiste (sau nu au mai fost de mult timp), regimuri africane precum cel din Zimbabwe al lui Mugabe sau regimuri arabe precum Siria clanului Assad-Makhlouf, Belarusul lui Lukașenko și, desigur, mai presus de toate, Rusia lui Putin...

Ar trebui să opunem însă „axei răului”, expresie preluată de la Bush jr.⁴, axa binelui, așa cum a făcut Hugo Chavez? Când liderul venezuelean a vizitat Moscova, Minsk, Teheran, Vietnam și Benin în 2007-2008, această decizie a fost luată în primul rând, după cum a mărturisit el însuși, pentru a rupe izolarea diplomatică și economică pe care Washingtonul încerca să i-o impună. Dar, în alegerea capitalelor vizitate, se poate vedea nostalgia „lagărului socialist” de altădată.

Confruntările și tensiunile inter-imperialiste de astăzi nu sunt războiul rece al blocurilor antagoniste de ieri, chiar dacă unii își pun întrebări asupra acestui „nou război rece”. Dar, pentru mulți câmpști, orice comprehensiune efectivă a realului este înlocuită de confruntarea taberei Binelui cu tabăra Răului.⁵ Dacă Statele Unite sunt rele, dușmanii Statelor Unite sunt buni...

¹ Cu privire la rădăcinile economice și sociale ale crizei iugoslave, a se vedea în special Catherine Samary, *La déchirure Yougoslave, questions pour l'Europe*, L'Harmattan 2000; Jean Arnaud Derens și Laurent Geslin, *Comprendre les Balkans*, Non-Lieu, 2007.

² În special discursurile JUL (Jugoslovenska Udružena Levica, „stânga”), organizația creată de Mira Marković (soția lui Slobodan Milošević), pentru a da o coloratură „socialistă iugoslavă” naționalismului de extremă dreapta din Serbia.

³ Colectiv (inclusiv Samir Amin, Noam Chomsky, Diana Johnstone, Georges Labica...): *Stăpânii lumii? Les dessous de la guerre des Balkans*, Le temps des cerises 1999. Singurul fost iugoslav care a contribuit la această carte este Pedrag Šimić, consilier al naționalistului sârb Vuk Drašković. A se vedea și Michel Collon: *Monopoly, l'OTAN à la conquête du Monde*, EPO Bruxelles 2000.

⁴ Expresia a fost folosită pentru prima dată de George W. Bush în discursul său din 2002 despre „starea Uniunii”, pentru a justifica viitorul atac asupra Irakului. El a numit Iranul, Irakul și Coreea de Nord ca făcând parte din aceeași „axă” a răului.

⁵ Denis Collin, „En finir avec les théories du super-impérialisme et de la division du monde en camps”: <http://www.anti-k.org/2016/12/22/denis-collin-campisme-linsondable-et-criminelle-betise-dune-partie-de-la-gauche-radical>.

Campismul împotriva internaționalismului

Pentru o bună parte a vechii stângi arabe, latino-americane sau italiene, revoltele populare împotriva lui Ben Ali în Tunisia, Mubarak în Egipt, Halifa în Bahrain erau legitime, în timp ce revolta siriană împotriva lui Assad nu era legitimă din cauza presupusei calități anti-imperialiste a regimului lui Bashar (cel care se afișase alături de Sarkozy la 14 iulie 2008). Pentru liderul France Insoumise, Jean-Luc Mélenchon, regimul Al-Assad (deși aliat de mai multe ori cu Statele Unite) reprezenta binele în Siria (sau răul cel mai mic), în timp ce adversarii săi erau răul, ori binele cel mai mic. Islamiștii sunniți sirieni erau răi, chiar dacă erau combătuți de jihadiști și de regim (cândva aliați *de facto*), dar islamiștii șiiți erau buni¹. Bombardamentele coaliției americane asupra orașelor controlate de jihadiști făceau numeroase victime civile, cele ale rușilor asupra orașelor deținute de opoziție, nu se știe... Mélenchon le compară cu bombardamentele aliate asupra Franței din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Cât despre butoaiele de explozibili sau armele chimice ale lui Bashar², mai bine să nu vorbim! În mod logic, bombardarea sistematică a spitalelor de către forțele emirato-saudite din Yemen poate fi condamnată, în timp ce bombardamentele identice ale regimului Bashar Al Assad din Siria pot fi uitate.

Asistăm la revenirea unui fel de polarizare specifică mai degrabă războiului rece ca explicație a tuturor conflictelor din lume. Dacă mai există tabere, putem vorbi, de exemplu, de tabăra *Fox News* (canalul american de știri naționalist de extremă dreapta) împotriva *Russia Today* (canalul rusesc de știri naționalist de extremă dreapta)?

În acest joc simbolic, Rusia ocupă un loc special. Redusă la statutul de putere secundară prin dezmembrarea URSS, ea încearcă să se impună, cel puțin la nivel regional, la periferie și în Orientul Mijlociu, datorită capacităților sale militare și de propagandă, iar astfel să „reziste”. Occidentul (și în special Statele Unite) se folosește de amenințarea reală, potențială sau presupusă a Rusiei pentru a justifica relansarea cursei înarmărilor și vânzarea de echipamente militare americane europenilor, dar și pentru a dezvolta o retorică a „războiului rece”, preluată de ruși³, ceea ce nu înseamnă însă o revenire la o confruntare „bloc contra bloc”, ca în adevăratul război rece⁴.

Campismul de astăzi este o viziune binară și ideologică. Aceasta nu reprezintă decât negativul retoricii occidentale care „opune tabăra Binelui (Statele Unite și democrațiile occidentale, împreună cu aliații lor de moment) și tabăra Răului”, adică toți ceilalți cărora ar fi necesar să li se aducă beneficiile capitalismului neoliberal, un capitalism în care acești „alții” sunt de altfel și ei actori, fiindcă participă la rândul lor în sistemul global. Această atitudine nu este susținută doar de anumite stângi din Nord și Sud, ci și de curente importante ale drepte naționaliste, în special în Europa, de la Marine Le Pen la Matteo Salvini și de la Viktor Orban la Thierry Mariani. Mai mult, toți au în comun o anumită retorică naționalistă și identitară... Viziunea campistă este opusul internaționalismului, opusul solidarității cu luptele popoarelor, e realitatea unei orbiri.

Bernard Dréano

¹ Aceste poziții au fost reafirmate în mai multe rânduri, spre exemplu în discuția cu Lé Salamé pe France 2, în 20 februarie 2016.

² Laura Raim ESSF (article 43528), „Le conflit syrien, un front à gauche – Le Parti de gauche, Jean-Luc Mélenchon et les autres”: <http://www.europe-solidaire.org/spip.php?article43528>

³ Acest lucru nu i-a împiedicat pe ruși să prefere alegerea lui Donald Trump în locul lui Hillary Clinton, după cum știm.

⁴ Cf. „La nouvelle guerre froide”, *Le Monde Diplomatique*, Manière de voir n° 159, iunie-iulie 2018.

Post Scriptum

În interviul publicat pe pagina *L'anticapitaliste*[17] pe 31 martie 2022, Bernard Dréano revine la chestiunea campismului în contextul invaziei Ucrainei de către Rusia și la dificultatea de a organiza solidaritatea în sfera stângii cu poporul ucrainean.

L'anticapitaliste: *Războiul relansează cursa înarmării într-un context de criză economică. Stânga europeană (cu excepția unor curente minoritare, cum ar fi al nostru) pare să revină la un „dublu campism”. Social-democrații și unele partide verzi se aliniază cu NATO, în timp ce, pentru o serie de curente de stânga, tot ceea ce pare a se opune SUA are, cel puțin, circumstanțe atenuante. Ce acțiuni sunt posibile pentru cei care refuză aceste logici?*

Bernard Dréano: Din nefericire, războiul din Ucraina, oricare ar fi rezultatul și durata sa, va consolida considerabil discursul militarist, cursa înarmării și industriile care o alimentează și va deturna atenția de la lupta necesară împotriva catastrofei ecologice actuale (care va provoca ea însăși alte războaie). În momentul căderii Zidului Berlinului (noiembrie 1989), a existat o reflecție, atât în Est, cât și în Vest, asupra condițiilor unei „securități europene comune”, reflecție inițiată în special de anumite mișcări independente de dezarmare și de disidenții democrați din Est. Curentele politice dominante, dreapta liberal-conservatoare, dar și stânga social-democrată, au ignorat complet problema și au pretins că sfârșitul războiului rece a însemnat pur și simplu victoria Occidentului neoliberal. Dar și stânga radicală a rămas în mare parte în afara acestei reflecții. Când războiul s-a întors cu zgomot în spațiul european (în fosta Iugoslavie, în august 1990), aproape toată lumea a continuat să judece conform analizelor „geopolitice” din perioada războiului rece, inclusiv stânga radicală, și a avut tendința de a se încadra în acest „dublu campism” de care am vorbit, ignorând factorii interni din fiecare societate care au provocat războiul. Azi, ne confruntăm din nou cu aceeași situație. Oricare ar fi interacțiunile și activitățile marilor puteri (în acest caz, Occidentul) – care, desigur, există –, războiul actual își are rădăcinile în Rusia neoțaristă și Ucraina. Statul rus este agresorul, nu împotriva NATO (care nu a atacat Rusia), ci împotriva Ucrainei. Prin urmare, sarcinile noastre sunt de a sprijini rezistența poporului ucrainean împotriva agresiunii și de a sprijini mișcarea anti-război din Rusia, care, ca în orice război de acest fel, poate deveni un factor determinant. Și, bineînțeles, internaționaliștii trebuie să asculte și să sprijine grupurile și mișcările progresiste care există atât în Ucraina, cât și în Rusia. Iar asta nu înseamnă a adera la „campismul” unei așa-zise „lumi libere”. În același timp, trebuie să reflectăm, chiar și în plină criză, asupra a ceea ce ar putea fi astăzi o adevărată politică de securitate colectivă, să punem în discuție politica de securitate a țărilor noastre (nu doar în sloganuri abstracte), să lucrăm la nivel european (ceea ce implică asocierea rușilor, ucrainenilor, turcilor și altora la această reflecție militantă) și la nivel mondial.

Biblioteca Anarhistă

Bernard Dréano
Ce este campismul?
Traducerea în română: 20 februarie 2023

pagini-libere.ro

ro.theanarchistlibrary.org